

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	5559
Ημερομηνία καταβολής	2 5 18

Αθήνα, 2 Μαΐου 2018

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον α) Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

β) Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Σοβαρά προβλήματα γραφειοκρατίας στη λειτουργία των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας

Εκτός από τα άλλα σημαντικά ζητήματα όπως η υποχρηματοδότηση, τα φαινόμενα παραβατικότητας, ο δυσανάλογος -με ευθύνη της Πολιτείας- αριθμός εισακτέων φοιτητών προς μέλη ΔΕΠ, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) της χώρας αντιμετωπίζουν πλέον σοβαρά προβλήματα και με τον νέο τρόπο λειτουργίας των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), οι οποίοι διαχρονικά διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προώθηση και υλοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και στην οικονομική στήριξη των ερευνητών και των ίδιων των ιδρυμάτων.

Με την ισχύ των διατάξεων του ν.4485/2017 (άρθρα 50-68, και άρθρο 87) από 1^η Ιανουαρίου 2018, και μετά τις μερικές τροποποιήσεις οι οποίες επήλθαν σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν.4521/2018, το καθεστώς λειτουργίας των ΕΛΚΕ έχει μεταβληθεί σημαντικά τόσο σε οργανωτικό επίπεδο αλλά κυρίως ως προς τις διαδικασίες ανάθεσης, έγκρισης, ελέγχου, εκκαθάρισης, ενταλματοποίησης και εξόφλησης των δαπανών των έργων. Δυστυχώς με ευθύνη της Κυβέρνησης, όπως και σε άλλα μέτωπα, δεν δόθηκε η δέουσα προσοχή στις συζητήσεις με τους θεσμούς για τον ευαίσθητο και ιδιαίτερο χώρο της έρευνας και ανώτατης εκπαίδευσης, με συνέπεια τη νομοθέτηση εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΠΕΘ) μιας υπέρμετρης γραφειοκρατίας η οποία ταλαιπωρεί καθημερινά τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Είναι πανθομολογούμενο ότι η κατάσταση η οποία υφίσταται σε όλους τους ΕΛΚΕ, μπορεί να χαρακτηριστεί από γραφική έως και παράλογη, έχοντας πολλά αρνητικά παρεπόμενα.

Το διοικητικό προσωπικό των ΕΛΚΕ διαχειρίζεται καθημερινά έναν τεράστιο όγκο εντύπων και αιτημάτων, προσπαθώντας να εξυπηρετήσει και συγχρόνως να επικοινωνήσει τις πολλές αλλαγές και τις μεγάλες απαιτήσεις προς την ακαδημαϊκή-ερευνητική κοινότητα. Μάλιστα μέσα σε όλο αυτό το περίπλοκο καθεστώς, υπάρχει και ο επιπλέον φόρτος ο οποίος έχει προκύψει εξαιτίας του νέου ασφαλιστικού της Κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, σχετικά με τη διεκπεραίωση και απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), για τους κατόχους τιμολογίου παροχής υπηρεσιών (από 1/1/2017) και πλέον και για όσους αμείβονται με τίτλους κτήσης από 1/1/2018, οι οποίοι σημειωτέον, αποτελούν αθροιστικά τη μεγάλη πλειοψηφία των απασχολούμενων στα ερευνητικά προγράμματα.

Τα μέλη ΔΕΠ, το ερευνητικό προσωπικό, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καθώς και όλοι οι συνεργάτες στα ερευνητικά προγράμματα, εάν δεν έχουν ήδη απελπιστεί από αυτόν τον κυκεώνα των εγγράφων και της γραφειοκρατίας, δαπανούν πλέον το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου τους όχι για την προώθηση και την υλοποίηση της έρευνας, αλλά εν είδει «λογιστή», για την κατανόηση και τη

συμπλήρωση εντύπων και οικονομικών καταστάσεων. Μάλιστα όπως είναι φυσικό πολλές φορές οι ασάφειες, οι συνεχείς αλλαγές και εκκρεμείς ερμηνείες, η αναμονή οδηγιών και εγκυκλίων, αλλά και οι λογικές αδυναμίες των συμμετόχων, προκαλούν ακυρώσεις και επανενάρξεις των διαδικασιών με αποτέλεσμα τη σπατάλη πολύτιμου χρόνου, την υπέρβαση προθεσμιών και τον κίνδυνο απώλειας ακόμη και χρηματικών πόρων, ενώ δυστυχώς οδηγούν και σε ατυχείς εντάσεις μεταξύ των εμπλεκομένων.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται το μεγάλο ζήτημα διαχειριστικής γραφειοκρατίας που υπάρχει σχετικά με την έγκριση δαπανών (ανάληψης υποχρέωσης), καθώς στην παρ.2 του άρθρου 62 του ν.4485/2017 όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.4521/2018, η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης συνοδεύεται από αναλυτική κατάσταση κατανομής ανά δαπάνη, κατηγορία δαπάνης και λογαριασμό. Με τον τρόπο αυτό, καθυστερούν πάρα πολύ οι παραγγελίες και η έγκαιρη προμήθεια απαραίτητων υλικών και υπηρεσιών για την εκτέλεση των αναγκών των έργων και δυσχεραίνεται συνολικά η υλοποίησή τους σε καθημερινή βάση με κίνδυνο την ύπαρξη σημαντικών αποκλίσεων από τα χρονοδιαγράμματα που ορίζουν οι συμβάσεις των έργων με ιδιώτες και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επίσης η υποχρέωση κατάθεσης προϋπολογισμού για κάθε έργο για το επόμενο έτος, με τρόπο απολύτως ανελαστικό- δεσμευτικό, είναι προφανές ότι δεν συνάδει με την πραγματικότητα της έρευνας και της επιστήμης, καθώς δεν είναι πάντα δυνατόν να γνωρίζει ο υπεύθυνος του έργου όλα τα στοιχεία κατά τη σύνταξη του ετήσιου προϋπολογισμού. Για παράδειγμα σε πόσα συνέδρια θα συμμετάσχουν τα μέλη της ερευνητικής ομάδας, που αυτά θα γίνουν και πόσο θα κοστίσει η κάθε μετακίνηση, ενώ σημειώνεται ότι δεν επιτρέπεται τυχόν υπέρβαση, ακόμη και αν στην πορεία εξασφαλιστεί μεγαλύτερη χρηματοδότηση.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι έχει ενταθεί το πρόβλημα με την αναζήτηση προσφορών για τις δαπάνες των έργων είτε αφορούν αναλώσιμα είτε κυρίως ειδικά υλικά, εξειδικευμένα μηχανήματα, συσκευές ή εξαρτήματα, και επισκευές, καθώς σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι προμηθευτές ή υπάρχει ένας αποκλειστικός αντιπρόσωπος. Σημειώθαι ότι όλη η ανωτέρω περιγραφείσα κατάσταση με τις παράλογα υψηλές απαιτήσεις οι οποίες πολλές φορές ενδέχεται να ερμηνεύονται και ακούσια εσφαλμένα, καθώς όπως είναι λογικό τα στελέχη των ΕΛΚΕ δεν είναι υποχρεωμένα να γνωρίζουν τα όλα αντικείμενα με βάση επιστημονικά κριτήρια, έχουν οδηγήσει μαζί με τις γνωστές καθυστερήσεις στις αποπληρωμές των προμηθευτών, σε μεγάλη απροθυμία εκ μέρους των τελευταίων για επόμενη συνεργασία με τις ερευνητικές ομάδες στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων.

Με δεδομένο ότι η διαμόρφωση ενός τέτοιου ασφυκτικού και μη γόνιμου διαχειριστικού περιβάλλοντος στον χώρο των ΑΕΙ και των ερευνητικών ιδρυμάτων, μάλλον αποθαρρύνει τους ερευνητές στο να προσελκύσουν χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα, και δύναται να έχει ως επόμενες συνέπειες είτε τη φυγή νέων επιστημόνων στο εξωτερικό είτε την αναζήτηση άλλων σχημάτων διεκδίκησης και διαχείρισης των ερευνητικών προγραμμάτων εκτός ΕΛΚΕ, τα οποία σίγουρα αποβαίνουν εις βάρος της οικονομικής ενίσχυσης των ίδιων των ιδρυμάτων.

Και με δεδομένο ότι η Κυβέρνηση και τα συναρμόδια Υπουργεία πρέπει να αναλάβουν επιτέλους τις ευθύνες τους και να προχωρήσουν έστω και με μεγάλη καθυστέρηση σε ενέργειες για τη διόρθωση των προβληματικών διατάξεων σχετικά με τη λειτουργία των ΕΛΚΕ. Αρκεί βέβαια και ο Υπουργός Οικονομικών να «αναγνωρίσει» ότι το καθεστώς λειτουργίας των ΕΛΚΕ και η εισαγωγή τους στο δημόσιο λογιστικό εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, άλλωστε ο ρόλος του αναφέρεται και σε διατάξεις του ν.4485/2017, στο άρθρο 63 όπου προβλέπεται σχετική Υπουργική Απόφαση η οποία ακόμα εκκρεμεί, και να μην δηλώνει από τη μία αναρμόδιος όπως έπραξε σε σχετική επίκαιρη ερώτηση στη Βουλή η οποία για αυτό και δεν συζητήθηκε, και από την άλλη να συναντάται -και

σωστά- με εκπροσώπους της ΠΟΣΔΕΠ ανακοινώνοντας προσπάθειες βελτίωσης του καθεστώτος λειτουργίας των ΕΛΚΕ.

Ερωτώνται οι κ. Υπουργοί:

1. Ποιες συγκεκριμένες διορθωτικές ενέργειες έχετε εξετάσει και σε ποιες προτίθεστε να προβείτε για τον περιορισμό του τεράστιου βαθμού διαχειριστικής γραφειοκρατίας που χαρακτηρίζει αυτή τη στιγμή τους ΕΛΚΕ των ΑΕΙ, και δυσχεραίνει σημαντικά τη λειτουργία τους, ταλαιπωρεί διοικητικό και ακαδημαϊκό-ερευνητικό προσωπικό και τελικώς εμποδίζει την ευχερή υλοποίηση των ερευνητικών προγραμμάτων;
2. Δεν θεωρείτε προσφορότερη την επιλογή της σύστασης Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) για τη διαχείριση της περιουσίας και των κονδυλίων έρευνας των ΑΕΙ όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 58 του ν.4009/2011, έτσι ώστε οι νυν ΕΛΚΕ αντί να υπάρχουν στους οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και να υπόκεινται στο δημόσιο λογιστικό - διατάξεις του ν.4270/2014 και του π.δ.80/2016- να διέπονται από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και τις λοιπές διατάξεις περ. ΝΠΙΔ; Αυτή η επιλογή δεν θα ήταν ικανή να ξεπερασθούν πολλά από τα ισχύοντα γραφειοκρατικά και λειτουργικά προβλήματα των ΕΛΚΕ; Για ποιους λόγους η Κυβέρνηση δεν επιλέγει και δεν προωθεί αυτή τη δυνατότητα;
3. Καθώς τα χρονικά περιθώρια για την εφαρμογή όλων των διατάξεων του ν.4485/2017, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4521/2018, στενεύουν -το αργότερο μέχρι 1^η Ιουλίου 2018-, τότε πρόκειται να εκδοθεί η προβλεπόμενη Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών σύμφωνα με το άρθρο 63 του ν.4485/2017, με την οποία θα καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος ελέγχου, εκκαθάρισης, ενταλματοποίησης και εξόφλησης των δαπανών των ΕΛΚΕ;

Ο ερωτών βουλευτής

Γιώργος Μαυρωτάς – Αττικής